

ODDELEK 1: Identifikacija snovi/zmesi in družbe/podjetja

1.1 Identifikator izdelka

Trgovsko ime : Sikadur®-30 Part B

1.2 Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe

Uporaba proizvoda : Adhezivno, Proizvod ni namenjen za potrošniško uporabo

1.3 Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista

Ime podjetja dobavitelja : Sika d.o.o.
Prevale 13
1236 Trzin
Telefon : +386 1 580 95 34
E-poštni naslov osebe : EHS@si.sika.com
odgovorne za varnostni list

1.4 Telefonska številka za nujne primere

112

ODDELEK 2: Določitev nevarnosti

2.1 Razvrstitev snovi ali zmesi

Razvrstitev (UREDBA (ES) št. 1272/2008)

Jedkost za kožo, Podkategorija 1A H314: Povzroča hude opekline kože in poškodbe oči.
Huda poškodba oči, Kategorija 1 H318: Povzroča hude poškodbe oči.
Preobčutljivost v stiku s kožo, Kategorija 1 H317: Lahko povzroči alergijski odziv kože.

2.2 Elementi etikete

Etiketiranje (UREDBA (ES) št. 1272/2008)

Piktogrami za nevarnost :

Opozorilna beseda : Nevarno

Stavki o nevarnosti : H314 Povzroča hude opekline kože in poškodbe oči.
H317 Lahko povzroči alergijski odziv kože.

Previdnostni stavki : **Preprečevanje:**
P261 Ne vdihavati prahu/ dima/ plina/ meglice/ hlapov/ razpršila.

P280 Nositi zaščitne rokavice/ zaščitno obleko/
zaščitno za oči/ zaščitno za obraz.

Odziv:

P301 + P330 + P331 PRI ZAUŽITJU: Izprati usta. Ne izzivati
bruhanja.

P303 + P361 + P353 PRI STIKU S KOŽO (ali lasmi): Takoj
sleči vsa kontaminirana oblačila. Kožo izprati
z vodo.

P304 + P340 + P310 PRI VDIHAVANJU: Prenesti osebo na
svež zrak in jo pustiti v udobnem položaju, ki
olajša dihanje. Takoj pokličite CENTER ZA
ZASTRUPITVE/ zdravnika.

P305 + P351 + P338 + P310 PRI STIKU Z OČMI: Previdno
izpirati z vodo nekaj minut. Odstranite
kontaktne leče, če jih imate in če to lahko
storite brez težav. Nadaljujte z izpiranjem.
Takoj pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE/
zdravnika.

Nevarne komponente, ki morajo biti naštetje na nalepki/etiketi:

2,2,4(or 2,4,4)-trimethylhexane-1,6-diamine

2.3 Druge nevarnosti

Snov/mešanica ne vsebuje komponent, ki so obstojne, bioakumulacijske in strupene (PBT) ali izredno obstojne in zelo bioakumulacijske (vPvB) v koncentracijah 0,1% ali več.

ODDELEK 3: Sestava/podatki o sestavinah

3.2 Zmesi

Sestavine

Kemijsko ime	Št. CAS ES-št. Registracijska številka	Razvrstitev	Koncentracija (% w/w)
2,2,4(or 2,4,4)-trimethylhexane-1,6-diamine	25513-64-8 247-063-2 01-2119560598-25-XXXX	Acute Tox. 4; H302 Skin Corr. 1A; H314 Eye Dam. 1; H318 Skin Sens. 1A; H317	>= 10 - < 20

Za razlago kratic glej oddelek 16.

ODDELEK 4: Ukrepi za prvo pomoč

4.1 Opis ukrepov za prvo pomoč

Splošni nasveti : Poškodovanca umaknite na varno.
Posvetujte se z zdravnikom.
Pokažite ta varnostni list lečečemu zdravniku.

- Pri vdihavanju : Umaknite se na svež zrak.
Pri znatnem izpostavljenju se posvetujte z zdravnikom.
- Pri stiku s kožo : Takoj slecite kontaminirana oblačila in sezujte kontaminirano obutev.
Umijte/operite z milom in obilo vode.
Potrebna je urgentna medicinska oskrba, ker so nezdravljene kožne razjede počasi in slabo celjive rane.
- Pri stiku z očmi : Tudi majhne količine lahko pri brizgu v oko povzročijo trajne okvare tkiva in slepoto.
Pri stiku z očmi takoj izpirajte z obilo vode in poiščite zdravnika.
Nadaljujte z izpiranjem oči med transportom v bolnišnico.
Odstraniti kontaktne leče.
Med izpiranjem naj bo oko na široko odprto.
- Pri zaužitju : Ne povzročajte bruhanja brez navodil zdravnika.
Izprati usta z vodo.
Ne dajajte mleka ali alkoholnih pijač.
Nikoli ne dajajte nezavestni osebi nicesar peroralno (v usta).

4.2 Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli

- Simptomi : Alergične reakcije
Dermatitis
Glej oddelek 11 za podrobnejše podatke o učinkih na zdravje in simptomih.
- Tveganje : Zdravstvene poškodbe lahko nastopijo pozneje.
razjedanje/korozivni učinki
učinek povzročitve preobčutljivosti
- Lahko povzroči alergijski odziv kože.
Povzroča hude poškodbe oči.
Povzroča hude opekline.

4.3 Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja

- Zdravljenje : Simptomatsko zdravljenje.

ODDELEK 5: Protipožarni ukrepi

5.1 Sredstva za gašenje

- Ustrezna sredstva za gašenje : Pri pojavu požara za gašenje uporabiti vodo/razpršeno vodo/vodni curek/ogljikov dioksid/pesek/peno/peno, odporno na alkohol/kemični prašek.

5.2 Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo

- Nevarni proizvodi izgorevanja : Nevarni izgorevalni produkti niso poznani

5.3 Nasvet za gasilce

Posebna zaščitna oprema za gasilce : V primeru požara nosite neodvisen dihalni aparat.

Dodatne informacije : Standarden postopek za kemijske požare.

ODDELEK 6: Ukrepi ob nenamernih izpustih

6.1 Osebni varnostni ukrepi, zaščitna oprema in postopki v sili

Osebni varnostni ukrepi : Uporabljajte osebno varovalno opremo.
Zavrni dostop nezaščitenim osebam.

6.2 Okoljevarstveni ukrepi

Okoljevarstveni ukrepi : Ne izpirajte v površinsko vodo ali v kanalizacijski sistem.
Če proizvod kontaminira reke in jezera ali kanalizacijo, obvestite o tem pristojne organe oblasti.

6.3 Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje

Metode čiščenja : Absorbirajte z inertnim vpojnim materialom (npr. peskom, silikagelom, vezivom za kisline, univerzalnim vezivom, žaganjem).
Hranite v primernih in zaprtih odlagalnih posodah.

6.4 Sklicevanje na druge oddelke

Za osebno zaščito glejte oddelek 8.

ODDELEK 7: Ravnanje in skladiščenje

7.1 Varnostni ukrepi za varno ravnanje

Navodilo za varno rokovanje : Ne vdihavajte hlapov(par) ali razpršene meglice.
Preprečite prekoračitev dane mejne poklicne izpostavljenosti (glejte poglavje 8).
Preprečiti stik z očmi, kožo ali oblačili.
Za osebno zaščito glejte oddelek 8.
Osebe z anamnezo problemov kožne preobčutljivosti ali astme, alergij, kronične ali ponavljajoče bolezni dihal, ne smejo biti zaposlene pri nobenem postopku, kjer se uporablja ta zmes.
Na prodročju uporabe naj bo prepovedano kaditi, jesti in piti.
Sledite standardnim higienskimi ukrepom pri rokovanju s kemikalijami

Navodila za varstvo pred požarom in eksplozijo : Normalni ukrepi za preventivno požarno varnost.

Higienski ukrepi : Ravnajte v skladu z dobro proizvodno in varnostno prakso.

Med uporabo ne jesti in ne piti. Med uporabo ne kaditi. Roke si umivajte pred odmori in na koncu delavnika.

7.2 Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo

Zahteve glede skladinih prostorov in posod : Posoda naj bo tesno/hermetino zaprt na suhem in dobro zraenem mestu. Hraniti v skladu z lokalnimi predpisi.

Nadaljnje informacije o obstojnosti pri skladiščenju : Pri predpisanem skladiščenju in uporabi ne razpade.

7.3 Posebne končne uporabe

ODDELEK 8: Nadzor izpostavljenosti/osebna zaščita

8.1 Parametri nadzora

Ne vsebuje snovi z mejnimi vrednostmi za poklicno izpostavljenost.

8.2 Nadzor izpostavljenosti

Osebna varovalna oprema

- Zaščita za oči/obraz : Zaščitna očala s stransko zaščito, ki so v skladu s SIST EN 166
Steklenička s čisto vodo za izpiranje oči
Nositi zaščito za oči/obraz.
- Zaščita rok : Če je na osnovi ocene tveganja to potrebno, je ves čas ravnanja s kemičnimi izdelki potrebno nositi kemijsko odporne neprepustne zaščitne rokavice, ki so v skladu z odobrenim standardom (SIST EN 374)
Rokavice ustrezne za kratkotrajno uporabo ali za zaščito pred brizganjem:
rokavice iz butilkavčuka/nitrilkavčuka (> 0,1 mm)
Kontaminirane rokavice je potrebno odstraniti.
Ustrezne rokavice za trajno izpostavljenost:
Viton kemično odporne rokavice (0.4 mm),
čas za odstranitev ovire >30 min.
- Zaščita kože : Zaščitna oblačila (npr. zaščitna obutev v skladu s SIST EN ISO 20345, delovna obleka z dolgimi rokavi in dolge hlače v skladu s SIST EN 13688).
Predpasnik iz guma in zaščitni škornji se dodatno priporočajo za mešanje in tresenje.
- Zaščita dihal : Posebni ukrepi niso potrebni.
- #### Nadzor izpostavljenosti okolja
- Splošni nasveti : Ne izpirajte v površinsko vodo ali v kanalizacijski sistem.
Če proizvod kontaminira reke in jezera ali kanalizacijo, obvestite o tem pristojne organe oblasti.

Vir za Slovenijo: Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 100/01, 39/05, 53/07, 102/10, 43/11 –ZVZD-1, 38/15 in 78/18)

ODDELEK 9: Fizikalne in kemijske lastnosti

9.1 Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih

Fizikalno stanje : tekočina
Videz : pasta
Barva : črna
Vonj : po aminih

Tališče/območje tališča /
Zmrzišče : Ni razpoložljivih podatkov

Točka vrelišča/območje
vrelišča : Ni razpoložljivih podatkov

Vnetljivost (trdno, plinasto) : Ni razpoložljivih podatkov

Zgornja/spodnja mejna vrednost vnetljivosti ali eksplozivnosti

Zgornja meja
eksplozivnosti / Zgornja
omejitev vnetljivosti : Ni razpoložljivih podatkov

Spodnja meja
eksplozivnosti / Spodnja
omejitev vnetljivosti : Ni razpoložljivih podatkov

Plamenišče : > 101 °C
Metoda: zaprta čaša

Temperatura samovžiga : Ni razpoložljivih podatkov

Temperatura razpadanja : Ni razpoložljivih podatkov

pH : > 11
Koncentracija: 500 g/l 50 %

Viskoznost

Viskoznost, kinematična : > 20,5 mm²/s (40 °C)

Topnost

Topnost v vodi : netopno

Porazdelitveni koeficient: n-
oktanol/voda : Ni razpoložljivih podatkov

Parni tlak : približno 0,3 hPa (20 °C)

Gostota : približno 1,95 g/cm³ (20 °C)

Relativna gostota par/hlapov : Ni razpoložljivih podatkov

Lastnosti delcev : Ni razpoložljivih podatkov

9.2 Drugi podatki

Ni razpoložljivih podatkov

ODDELEK 10: Obstočnost in reaktivnost

10.1 Reaktivnost

Nevarne reakcije pri normalni uporabi niso znane.

10.2 Kemijska stabilnost

Proizvod je kemično stabilen.

10.3 Možnost poteka nevarnih reakcij

Nevarne reakcije : Obstočno pri priporočenih pogojih skladiščenja.

10.4 Pogoji, ki se jim je treba izogniti

Pogoji, ki se jim je treba izogniti : Ni razpoložljivih podatkov

10.5 Nezdružljivi materiali

Materiali, ki se jim je treba izogniti : Ni razpoložljivih podatkov

10.6 Nevarni produkti razgradnje

Pri predpisanem skladiščenju in uporabi ne razpade.

ODDELEK 11: Toksikološki podatki

11.1 Podatki o razredih nevarnosti, kakor so opredeljeni v Uredbi (ES) št. 1272/2008

Akutna strupenost

Ni razvrščeno na osnovi dostopnih podatkov.

Sestavine:

2,2,4(or 2,4,4)-trimethylhexane-1,6-diamine:

Akutna oralna strupenost : LD50 Ustno (Podgana): 910 mg/kg

Jedkost za kožo/draženje kože

Povzročča hude opekline.

Resne okvare oči/draženje

Povzročča hude poškodbe oči.

Preobčutljivost pri vdihavanju in preobčutljivost kože

Preobčutljivost v stiku s kožo

Lahko povzroči alergijski odziv kože.

Preobčutljivost dihal

Ni razvrščeno na osnovi dostopnih podatkov.

Mutagenost za zarodne celice

Ni razvrščeno na osnovi dostopnih podatkov.

Rakotvornost

Ni razvrščeno na osnovi dostopnih podatkov.

Strupenost za razmnoževanje

Ni razvrščeno na osnovi dostopnih podatkov.

STOT - enkratna izpostavljenost

Ni razvrščeno na osnovi dostopnih podatkov.

STOT - ponavljajoča se izpostavljenost

Ni razvrščeno na osnovi dostopnih podatkov.

Nevarnost pri vdihavanju

Ni razvrščeno na osnovi dostopnih podatkov.

11.2 Podatki o drugih nevarnostih

ODDELEK 12: Ekološki podatki

12.1 Strupenost

Sestavine:

2,2,4(or 2,4,4)-trimethylhexane-1,6-diamine:

Strupenost za alge/vodne rastline : EC50 (Scenedesmus capricornutum (slatkovodna alga)): 29,5 mg/l
Čas izpostavljanja: 72 h

Strupenost za ribe (Kronična strupenost) : LC50: 174 mg/l
Čas izpostavljanja: 48 h
Vrste: Leuciscus idus (Jez)

12.2 Obstočnost in razgradljivost

Ni razpoložljivih podatkov

12.3 Zmožnost kopičenja v organizmih

Ni razpoložljivih podatkov

12.4 Mobilnost v tleh

Ni razpoložljivih podatkov

12.5 Rezultati ocene PBT in vPvB

Proizvod:

Ocena : Snov/mešanica ne vsebuje komponent, ki so obstojne, bioakumulacijske in strupene (PBT) ali izredno obstojne in zelo bioakumulacijske (vPvB) v koncentracijah 0,1% ali več..

12.6 Lastnosti endokrinih motilcev

Ni razpoložljivih podatkov

12.7 Drugi škodljivi učinki

Proizvod:

Dodatne okoljevarstvene informacije : Za ta proizvod ni na voljo podatkov.

ODDELEK 13: Odstranjevanje

13.1 Metode ravnanja z odpadki

- Proizvod : Kjerkoli je možno, se je potrebno izogniti nastajanju odpadkov, oziroma jih zmanjšati na najmanjšo možno raven. Prazne posode ali podloge lahko zadržijo ostanke proizvoda. Vsebina in embalaža morata biti varno odstranjeni. Preostanke in proizvode, ki se jih ne da reciklirati, odstrani pooblaščen podjetje za odstranjevanje odpadkov. Odstranjevanje tega proizvoda, raztopin in kakršnih koli stranskih proizvodov mora vedno potekati v skladu z zahtevami predpisov o zaščiti okolja in odstranjevanju odpadkov oz. katerih koli drugih predpisov. Preprečiti, da bi se razlit oz. razsut tovor razširil; preprečiti stik s tlemi, vodotoki, cestno kanalizacijo in odplakami.
- Evropski katalog odpadkov : 08 04 09* odpadna lepila in tesnilne mase, ki vsebujejo organska topila ali druge nevarne snovi
- Kontaminirana embalaža/pakiranje : 15 01 10* embalaža, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi ali ostanke, onesnažene z nevarnimi snovmi
- Nacionalni predpisi glede odpadkov : Uredba o odpadkih
Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo

ODDELEK 14: Podatki o prevozu

14.1 Številka ZN

- ADR : UN 1759
IMDG : UN 1759
IATA : UN 1759

14.2 Pravilno odpremno ime ZN

- ADR : TRDNA SNOV, JEDKA, N.D.N.
(Trimetilheksan-1,6-diamin)
IMDG : CORROSIVE SOLID, N.O.S.
(trimethylhexane-1,6-diamine)

IATA : Corrosive solid, n.o.s.
(trimethylhexane-1,6-diamine)

14.3 Razredi nevarnosti prevoza

ADR : 8
IMDG : 8
IATA : 8

14.4 Skupina embalaže

ADR
Skupina embalaže : III
Koda (Št.) razvrstitve : C10
Številka nevarnosti : 80
Nalepke : 8
Koda tunelskih omejitev : (E)

IMDG
Skupina embalaže : III
Nalepke : 8
EmS Koda : F-A, S-B

IATA (Tovor)
Navodila za pakiranje : 864
(tovorno letalo)
Navodila o pakiranju (LQ) : Y845
Skupina embalaže : III
Nalepke : Corrosive

IATA (Potnik)
Navodila za pakiranje : 860
(potniško letalo)
Navodila o pakiranju (LQ) : Y845
Skupina embalaže : III
Nalepke : Corrosive

14.5 Nevarnosti za okolje

ADR
Nevarnosti za okolje : ne

IMDG
Snov, ki onesnažuje morje : ne

IATA (Potnik)
Nevarnosti za okolje : ne

IATA (Tovor)
Nevarnosti za okolje : ne

14.6 Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika

Razvrstitev(ve) prevoza, določena(e) tukaj, služijo samo za informacijo in temeljijo izključno na značilnostih nepakiranega materiala, kot je opisano v tem varnostnem listu. Razvrstitve prevoza se lahko razlikujejo po načinu prevoza, velikosti embalaže in odstopanjih regionalnih ali državnih predpisov.

VARNOSTNI LIST

v skladu z Uredbo (ES) št. 1907/2006

Sikadur®-30 Part B

Datum revizije: 09.05.2022

Verzija 4.1

Datum priprave 09.05.2022

Datum zadnje izdaje: 22.04.2022

14.7 Prevoz v razsutem stanju v skladu s Prilogo II k MARPOL in Kodeksom IBC

Ne velja za izdelek kot je dobavljen.

ODDELEK 15: Zakonsko predpisani podatki

15.1 Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov ali zmes

REACH - Omejitve proizvodnje, dajanja v promet in uporabe nekaterih nevarnih snovi, zmesi in izdelkov (Priloga XVII) : Upoštevati je treba pogoje omejitve za naslednje vnose: Številka na seznamu 3

Seznami toksičnih kemikalij in prekurzorjev Mednarodne konvencije o kemičnem orožju (CWC) : Ni smiselno

REACH - Seznam kandidatnih snovi, ki vzbujajo veliko zaskrbljenost, za avtorizacijo (59. člen). : Nobene od sestavin ni na seznamu (=> 0.1 %).

REACH - Seznam snovi, ki so predmet avtorizacije (Priloga XIV) : Ni smiselno

Uredba (ES) št. 1005/2009 o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč : Ni smiselno

Uredba (EU) 2019/1021 o obstojnih organskih onesnaževalih (prenovitev) : Ni smiselno

Uredba (ES) št. 649/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o izvozu in uvozu nevarnih kemikalij : Ni smiselno

REACH Information: Vse snovi, ki jih vsebujejo Sikini proizvodi, so
- registrirane v zgornjem delu dobavne verige in/ali
- registrirane od Sika in/ali
- izvzete iz predpisov in/ali
- oproščene registracije.

Seveso III: Direktiva 2012/18/EU Evropskega parlamenta in Sveta o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi.

Ni smiselno

Hlapne organske spojine : Zakon o davčni spodbudi za hlapne organske spojine brez uvoznih dajatev na hlapne organske spojine (VOC)

Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja)
Ni smiselno

Drugi predpisi:

Zakon o kemikalijah

Zakon o varstvu okolja

Uredba o odpadkih

Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo

Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu

(Uradni list RS, št. 100/01, 39/05, 53/07, 102/10, 43/11 – ZVZD-1, 38/15, 78/18, 78/19 in 72/21)

VARNOSTNI LIST

v skladu z Uredbo (ES) št. 1907/2006

Sikadur®-30 Part B

Datum revizije: 09.05.2022

Verzija 4.1

Datum priprave 09.05.2022

Datum zadnje izdaje: 22.04.2022

Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu

15.2 Ocena kemijske varnosti

Dobavitelj ni izvedel ocene kemijske varnosti za to zmes.

ODDELEK 16: Drugi podatki

Celotno besedilo H-stavkov

H302	:	Zdravju škodljivo pri zaužitju.
H314	:	Povzroča hude opekline kože in poškodbe oči.
H317	:	Lahko povzroči alergijski odziv kože.
H318	:	Povzroča hude poškodbe oči.

Celotno besedilo drugih okrajšav

Acute Tox.	:	Akutna strupenost
Eye Dam.	:	Huda poškodba oči
Skin Corr.	:	Jedkost za kožo
Skin Sens.	:	Preobčutljivost v stiku s kožo
ADR	:	Accord européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par Route
CAS	:	Chemical Abstracts Service
DNEL	:	Derived no-effect level
EC50	:	Half maximal effective concentration
GHS	:	Globally Harmonized System
IATA	:	International Air Transport Association
IMDG	:	International Maritime Code for Dangerous Goods
LD50	:	Median lethal dose (the amount of a material, given all at once, which causes the death of 50% (one half) of a group of test animals)
LC50	:	Median lethal concentration (concentrations of the chemical in air that kills 50% of the test animals during the observation period)
MARPOL	:	International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973 as modified by the Protocol of 1978
OEL	:	Occupational Exposure Limit
PBT	:	Persistent, bioaccumulative and toxic
PNEC	:	Predicted no effect concentration
REACH	:	Regulation (EC) No 1907/2006 of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 concerning the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH), establishing a European Chemicals Agency
SVHC	:	Substances of Very High Concern
vPvB	:	Very persistent and very bioaccumulative

Dodatne informacije

Razvrstitev zmesi:

Skin Corr. 1A	H314
Eye Dam. 1	H318
Skin Sens. 1	H317

Postopek za razvrstitev:

Metoda izračuna
Metoda izračuna
Metoda izračuna

VARNOSTNI LIST
v skladu z Uredbo (ES) št. 1907/2006
Sikadur®-30 Part B

Datum revizije: 09.05.2022
Datum zadnje izdaje: 22.04.2022

Verzija 4.1

Datum priprave 09.05.2022

Informacije, navedene v tem varnostnem navodilu, temeljijo na podatkih, ki so nam bili na voljo v času objave. Vsako jamstvo je izključeno. V veljavi so naši trenutni splošni prodajni pogoji. Pred vsako uporabo ali obdelavo obvezno preberite tehničn

|| Spremembe v primerjavi s prejšnjo verzijo !

SI / SL